

PM Rotel VIII (Dnr KS 2022/88)

Anmälan om svar på remiss av promemorian - Höjt bostadstillägg till pensionärer och höjt minimibelopp vid fastställande av avgifter enligt socialtjänstlagen

Remiss från Socialdepartementet

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.
Anmälan om svar på remissen godkänns.

Föredragande borgarrådet Jan Jönsson anför följande.

Ärendet

Socialdepartementet har remitterat en promemoria avseende höjning av konsumtionsstödet i bostadstillägget till pensionärer. Regeringen föreslog i budgetpropositionen för 2022 en höjning av bostadstillägget för pensionärer från och med den 1 januari 2022. Riksdagen beslutade att anslaget för bostadstillägg till pensionärer utöver regeringens förslag ska tillföras ytterligare medel i syfte att höja konsumtionsstödet i bostadstillägget. Denna förändring remissbehandlas nu i föreliggande promemoria.

Höjningen av konsumtionsstödet i bostadstillägget till pensionärer föreslås genomföras från och med den 1 augusti 2022 och avser 200 kronor i månaden för ogifta och 100 kronor i månaden för gifta.

För att de pensionärer som betalar avgifter för insatser enligt socialtjänstlagen (2001:453) också ska få ta del av höjningen föreslås i promemorian att det minimibelopp, som används vid fastställande av avgifter enligt socialtjänstlagen, höjs. I 8 kap. socialtjänstlagen regleras vilka avgifter en kommun får ta ut för insatser som hemtjänst, dagverksamhet och bostad i sådant särskilt boende som inte omfattas av hyreslagen. Där anges ett förbehållsbelopp, som den enskilde som betalar avgift alltid ska ha rätt att förbehålla sig av sina egna medel. Beloppet ska täcka den enskildes levnadskostnader, förutom boendekostnaden. Den enskildes förbehållsbelopp utgörs av den enskildes så kallade minimibelopp och dennes bostadskostnad. Minimibeloppet utgår från prisbasbeloppet och för 2022 är beloppet 5 653 kronor per månad för ensamstående och 4 707 kronor per person och månad för sammanlevande.

Förslaget om höjt bostadstillägg innebär att den enskildes inkomst ökar och därmed att kommunen skulle kunna ta ut en motsvarande högre avgift av den enskilde, om reglerna om förbehållsbelopp lämnas oförändrade. För att motverka en sådan negativ konsekvens för den enskilde i förhållande till syftet med förslaget om höjt bostadstillägg föreslås alltså att minimibeloppet i socialtjänstlagen ska höjas. Höjningen föreslås motsvara höjningen av konsumtionsstödet i bostadstillägget, det vill säga 200 kronor per månad för ensamstående och 100 kronor för var och en av sammanlevande makar och sambor. Höjningen föreslås genomföras genom att minimibeloppet höjs från en tolfedel av 1,4044 prisbasbelopp till en tolfedel av 1,4541 prisbasbe-

lopp för ensamstående och från en tolfedel av 1,1694 prisbasbelopp till en tolfedel av 1,1942 prisbasbelopp för var och en av sammanlevande makar och sambor.

Kommunernas ekonomi påverkas inte av det höjda minimibeloppet när det gäller de pensionärer vars bostadstillägg höjs. En höjning av bostadstillägget skulle innebära en möjlighet att ta ut högre avgifter, men höjningen av minimibeloppet innebär att utrymmet att ta ut avgifter minskar i ungefär motsvarande utsträckning.

Däremot kommer höjningen av minimibeloppet innebära en minskning av den avgift som kommunerna kan ta ut för personer som inte har bostadstillägg, eftersom minimibeloppet höjs för alla. Enligt promemorians beräkningar leder detta till att kommunernas intäkter minskar med cirka 20 miljoner kronor 2022 och med 51 miljoner kronor 2023.

Vidare kommer kommunernas kostnader för försörjningsstöd enligt promemorian att minska med cirka 1 miljoner kronor 2022 och 4 miljoner kronor 2023.

Totalt medför detta att nettoeffekten för kommunerna blir en minskning av intäkter med 19 miljoner kronor 2022 och 47 miljoner kronor 2023.

Socialdepartementet har skickat ärendet på remiss till Stockholms stad för yttrande och på grund av kort remisstid har remissen besvarats med stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret har inget att erinra mot promemorians förslag om höjning av bostadstillägget för pensionärer, men anser dock att det är olyckligt att införa förändringar i 8 kap. 3-9 §§ i socialtjänstlagen (SoL) vid andra tillfällen under året än i samband med ett årsskifte.

Mina synpunkter

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

Anmälan om svar på remissen godkänns.

Stockholm den 30 mars 2022

JAN JÖNSSON

Bilaga

Promemorian - Höjt bostadstillägg till pensionärer och höjt minimibelopp vid fastställande av avgifter enligt socialtjänstlagen

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Remissammanställning

Ärendet

Socialdepartementet har remitterat en promemoria avseende höjning av konsumtionsstödet i bostadstillägget till pensionärer. Regeringen föreslog i budgetpropositionen för 2022 en höjning av bostadstillägget för pensionärer från och med den 1 januari 2022. Riksdagen beslutade att anslaget för bostadstillägg till pensionärer utöver regeringens förslag ska tillföras ytterligare medel i syfte att höja konsumtionsstödet i bostadstillägget. Denna förändring remissbehandlas nu i föreliggande promemoria.

Höjningen av konsumtionsstödet i bostadstillägget till pensionärer föreslås genomföras från och med den 1 augusti 2022 och avser 200 kronor i månaden för ogifta och 100 kronor i månaden för gifta.

För att de pensionärer som betalar avgifter för insatser enligt socialtjänstlagen (2001:453) också ska få ta del av höjningen föreslås i promemorian att det minimibelopp, som används vid fastställande av avgifter enligt socialtjänstlagen, höjs. I 8 kap. socialtjänstlagen regleras vilka avgifter en kommun får ta ut för insatser som hemtjänst, dagverksamhet och bostad i sådant särskilt boende som inte omfattas av hyreslagen. Där anges ett förbehållsbelopp, som den enskilde som betalar avgift alltid ska ha rätt att förbehålla sig av sina egna medel. Beloppet ska täcka den enskildes levnadskostnader, förutom boendekostnaden. Den enskildes förbehållsbelopp utgörs av den enskildes så kallade minimibelopp och dennes bostadskostnad. Minimibeloppet utgår från prisbasbeloppet och för 2022 är beloppet 5 653 kronor per månad för ensamstående och 4 707 kronor per person och månad för sammanlevande.

Förslaget om höjt bostadstillägg innebär att den enskildes inkomst ökar och därmed att kommunen skulle kunna ta ut en motsvarande högre avgift av den enskilde, om reglerna om förbehållsbelopp lämnas oförändrade. För att motverka en sådan negativ konsekvens för den enskilde i förhållande till syftet med förslaget om höjt bostadstillägg föreslås alltså att minimibeloppet i socialtjänstlagen ska höjas. Höjningen föreslås motsvara höjningen av konsumtionsstödet i bostadstillägget, det vill säga 200 kronor per månad för ensamstående och 100 kronor för var och en av sammanlevande makar och sambor. Höjningen föreslås genomföras genom att minimibeloppet höjs från en tolftedel av 1,4044 prisbasbelopp till en tolftedel av 1,4541 prisbasbelopp för ensamstående och från en tolftedel av 1,1694 prisbasbelopp till en tolftedel av 1,1942 prisbasbelopp för var och en av sammanlevande makar och sambor.

Kommunernas ekonomi påverkas inte av det höjda minimibeloppet när det gäller de pensionärer vars bostadstillägg höjs. En höjning av bostadstillägget skulle innebära en möjlighet att ta ut högre avgifter, men höjningen av minimibeloppet innebär att utrymmet att ta ut avgifter minskar i ungefär motsvarande utsträckning.

Däremot kommer höjningen av minimibeloppet innebära en minskning av den avgift som kommunerna kan ta ut för personer som inte har bostadstillägg, eftersom minimibeloppet höjs för alla. Enligt promemorians beräkningar leder detta till att kommunernas intäkter minskar med cirka 20 miljoner kronor 2022 och med 51 miljoner kronor 2023.

Vidare kommer kommunernas kostnader för försörjningsstöd enligt promemorian att minska med cirka 1 miljoner kronor 2022 och 4 miljoner kronor 2023.

Totalt medför detta att nettoeffekten för kommunerna blir en minskning av intäkter med 19 miljoner kronor 2022 och 47 miljoner kronor 2023.

Socialdepartementet har skickat ärendet på remiss till Stockholms stad för yttrande och på grund av kort remisstid har remissen besvarats med stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 10 februari 2022 har i huvudsak följande lydelse.

Utredningens förslag har koppling till kommunfullmäktiges mål 1.5. *I Stockholm har äldre en tillvaro som präglas av hög kvalitet, trygghet och självbestämmande.*

Stadsledningskontoret har inget att erinra mot promemorians förslag om höjning av bostadstillägget för pensionärer. Det är välkommet att levnadsstandarden för pensionärer med relativt låga inkomster höjs.

Stadsledningskontoret anser dock att det är olyckligt att införa förändringar i 8 kap. 3-9 §§ i socialtjänstlagen (SoL) vid andra tillfällen under året än i samband med ett årsskifte. Den nu föreslagna förändringen om att höja minimibeloppen i 8 kap. 7 § i SoL från och med den 1 augusti 2022 innebär att landets alla kommuner behöver fatta nya avgiftsbeslut för samtliga kommuninvånare som har avgiftsbelagda insatser enligt SoL. För Stockholms stads del handlar det om ca 27 000 personer.

Det är ett omfattande arbete för stadens stadsdelsförvaltningar att fatta nya avgiftsbeslut under januari varje år, då det alltid behöver göras på grund av förändrat prisbasbelopp som i sin tur bland annat påverkar de lagstadgade minimibeloppen och de högkostnadsskydd (max-taxa) som regleras i 8 kap. 5 § i SoL. Förslaget om att höja minimibeloppen från och med den 1 augusti innebär således att denna omfattande hantering måste göras ännu en gång.

Stadsledningskontoret efterfrågar också ett tydligare underlag vad gäller förslagets ekonomiska konsekvenser för kommunernas avgiftsintäkter och kostnader för försörjningsstöd. I promemorian redovisas inte grunden för beräkningarna, vilket gör det svårt att bedöma om de är rättvisande.